

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetnek minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához címzendő levelekben. Ára évenként 3, félre 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

Hirdetések minden négy hasáboz egy sor után 4 prérát közzétesznek; folytonos hirdetésekért illő perclengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 prérát előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklik: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

NEMZETI SZÍNHÁZUNK.

Minden kedves, a mi a miénk, s minden méltó lelkes részvételnkre, a mi nemzeti, még akkor is, hacsak kiskorubb érdekek teszik szükségessé annak létezését, mely mint csak távoli csillag a naprendszerben, a közvilágosodásra összehat.

A kolozsvári nemzeti színház azonban, nem kissze, de közös nemzeti érdek, mely ugyan közvetlenül a fővárost emelven, s kevésbé hatván a távoli vidékekre, létezése, fennállása nem látszik hasonló mély alapú igényekkel bírni egyéb közhatalu intézkedésekhez; ám pedig ez egy része szívünk vérenek, melynek jelentékenysége nemzeti életünkben csak akkor tűnik fel legérezhetőbben, mikor az létezni megszűnik.

A színpadnak kettős elhivatása van: a nemzeti miveltetés, nyelv s szakirodalom terjesztése élőszóval, s az irodalmi termények érzéketése által a nemesb érzelmek, erkölcs és műveltség fejtése.

Az észszerűen ellátott színpad a mellett, hogy az érzelmeket nemesíti; a történeti és eszményi jellemek fényének s árnyainak felmutatása által, a polgárzat magas igényei szerint élni és érezni tanít; serkent másfelől a honszerelme, a nehéz napok áldozataira; s családi és közéletünkben okosan és erőnyesen élni tanít.

Sokan azt hiszik, hogy ez nem egyéb, mint a nagy urak s városi henyélő nép mulató-helye. Ha csak ennyi volna is, már fontos érdek az, hogy a vagyonos juttasson filléreiből a szellemi célokra, hogy hazai szórakozások kössék el honához, a helyett hogy Bécsben, Párisban sat. folytatott fényezésével szegényítse nemzetét; s a henyé, a helyett hogy bordélyházakban keresen szórakozást, szellemi élvezettel nemesítse érzelmét.

De a színpad hatása nemcsak ennyi. Im, hogy Magyarhon fővárosában a színpad kellő pártolás által virágzásnak indult, már Magyarhon népéletét megtámasztja, a bécsi legünnepesebb színházakban, s ma holnap Páris, London s a világ több vá-

rosai tanulják meg saját íróink műveiből nemzeti jellemvonásainkat, melyről még annyi tudatlanság s balfogalom uralkodik Európában. Már énekesnőinket megtámasztta Oroszország, s lelkesedéssel hallgatta a dalok hazája, a szép Italia, zenetársaságaink méltánylást vívtak ki a német és olasz városokban, s nem gondoltunk-e nemzeti önértékelésre, hogy a szelid dal, mit az arató lány, vagy a pásztor-fiú méla tilinkója örvényelt meg, mint szent hagyományt ősrökönk, lelkesedésre gyújtja a zenevilágot varázs-kelmeivel!

Mi volt, a mi minket szellemi kincseink s képességünk egy szép régiójának ismeretére, s önértékelésére tényleg emelkedésre serkentett? A színpad, a pesti színpad.

Csak futólag utángondolva, senki meg nem tagadhatja a színpad nemzeti érdekét, és legkevésbé most, midőn egész Európa a politikai küzdőteréről leszorulva, anyagi ügyeinek gyors fejlesztése mellett, büszkeségét és fennmaradásának garanciáját az irodalom s művészet nemzeti irányában kifejtésében keresi.

Kolozsvári színházunk már félszázad óta áll fenn, fényes emléke gyanánt azon országos eszméletnek, mely atyaink nyomát az előhaladás érzéklájára halhatlan betűkkel metszette be.

Ne tagadjuk meg, hogy félszázad a lelkes kezdetre keveset, igen keveset épített; s a mi áldozatot össze is gyűjtött, azt is a szelek hordák szét.

Ezen ügy is a mi korunk vállaira nehezült. Oly örökséget vettünk át a hazából, mely rakva van adósságokkal; vérzik szívünk a napi szükségéért, de a kettő török az utolsó kenyérdarabot; fele legyen a hazáé, mert mi volnánk mindnyájan az ő virágzása nélkül?

Hogy Erdélyben a színészet kellő lendületet vehessen, s a pesti mint nemzetileg főközponti színpaddal, annak is irodalmát emelőleg, összehathasson; szükséges, hogy az itteni központi színpad valahá állandósíthatassék, mely aztán raját országsszerte szétbocsássa, a miveltetést és izlést hordja szét jobb sorsra hívott népünk között, s az

összes magyar színirodalom termékeit kelőleg díjazni segítsen.

Állandósulásának tagadhatatlanul egyik főtenyezője az, hogy Kolozsvár maga bővebb részvétellel viseltessék a színház iránt, a mire ezen télen át panasz nem is lehetett; de miután a város népesedése még csak jobb időre reményei közé tartozik, s itt még mind csak egy közönség van, melyet a sok áldozat kimerít; alap kellene, melyből a nyári előadások fedeztessenek, salap, miből a színház belrendezése célszerűbben eszközölhetnék, hogy a helyek sokasításával a belépti jegyek még némileg szállanak is.

Ez alapot pedig csak közös áldozat állíthatja elé. Kinek kell arra áldozni? Annak, a kié. A nemzeté levén az, csak annak áldozatát veheti igénybe. „Egyesült erővel” erős jelszó ez egy uralkodó fölség; de erős egy nemzet ajkairól is. Az egyes vállai lerokadnak oly teher alatt, mit a közös nemzet észre se venne.

Ha minden magyar ember, a ki ez országot lakja, saját, gyermekei és cselédjei száma szerint egy évben egyetlen pengő garast áldozna minden lélek után ezen nemzeti szent ügyre, minthogy vagyunk vagy ötszáz ezeren, az első évben huszonöt ezer ezüst forint jönne be a színház biztosítására. Két évi ily nemzeti áldozat, mely 50 ezer forintot bizonyosan behozna, megalapítaná ezen központi színpadot.

Megalapítva így miveltetésünk ezen központját, lennének még csak négy évig Thalia istennő adófizetői, és M.-Vásárhely, Udvarhely, Enyeden s Kézdi-Vásárhely, képes lenne a nemzet ama városok népeségéhez arányos színházakat építtetni.

S melyik magyar az, a kilenczven éves aggtól le, a már érzeni képes három éves gyermekig, a ki esztendőn át nemzete ily szép érdekének három ezer ezüst krt kiszerezni ne tudna és ne akarna?

Csak a magas kormány jóváhagyását kellene e célra az országos bizottmány kinyerni, hogy hatóságilag a községi előjárók pontos számolat mellett, ezen ügy kezelésére köteleztetnének, egy népszerű rövid, tiszta és lelkesítő felszólítás küldet

nek szét minden községbe, melyben kiemelve lenne, hogy ez nem adó, csak önkéntes adakozás egy nemzeti szent célra, s hogy egy pengő garasnál több egy lélek után nem fogadtatik el senkitől; s hogy az adakozók összes névsora külön kinyomtatva, minden községnek megküldetik, melyből a helyi lakók névsorát falugyűlésileg felolvassandják; és én hiszek Istenben, hogy indítványom talpraesettnek fogna mutatkozni.

Volt korunknak szerencséje láthatni pár évtized előtt Marosszéken egy hasonló szerű két váltó garasos indítvány fényes eredményét, melynek alapján áll most Makfalván egy derék székely iskola.

Hogy nemzetünk még most is nagy és erős, onnan látszik, hogy egyesült erővel csak állíthatja sokat, igen sokat tehetne, saját hírének és nevének dicsőségére!

Dózsa D.

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Gemlek, dec. 29-én 1857. — Midőn az ezen levél telejére jegyzett nevet olvasd, aligha fogod tudni, hol irattak e sorok, hogy miféle név az a Gemlek, hogy melyik világrészben fekszik? de hogy sokáig ne fárasszam elmédet, hogy a mapákoni keresésbe el ne veszed türelmedet, hát megmondom, hogy Gemlek egy szép kis városka Kis-Ázsia regényes partjain, s hogy az Bruszának kikötője.

A ma ide jövő gözzelleggel jókor hagyám el Stambult, alig hagyók el a kikötőt, hogy egy erős éjszaki szél neki iramodott a tengernek, annak alvó hullámai ismétlődő bömböléssel felébrészteték, azokat az élebb tükörsimák rossz kedvében összevissza-hányta, s rá eljőve a szélvész, s végig nyargala a hullámok békés honán, ott oly mély barázdákat szántott láthatlan ekéjével, melynek ökrhajtója a vihar vala, hogy szegény kis hajónak annak véres örvényeiben minden perczen el-elűnt, a hullámok összecsofolódtak felettünk, ilyenkor a hajó egész idegzetében reszketett, a kerekék a nagy víztömegtől megállítottak, s a dologtalan gőz boszusan tolt ki a hajlongó kúrtón, s sötét serényét megmegrázza, hosszan nyújtja el a tájékozó hullámok felett, de csakhamar diadalmasan hágtott felé magas hullámhegyre, honnan a vihar által pofon nyalva, csakhamar elmerült egy zugó örvénybe, melynek öbléből a halál jészító képei tüntek fel. Egy török hajónak kinézése mindig eredeti,

SPANYOLHONI LEVELEK.

II.

Valencia, január 12-kén, 1858.

(Folytatás.)

De ideje, hogy kiránduljak a város híres környékére. Neve annak „Huerta de Valencia” — mi származásáról emlékeztet a deák „hortus” — ra s mi eleve értesít beününket, hogy e tájék Spanyolhonnak kertje. Egy torony vagy domb tetejéről úgy tekinthetni rá, mint egy óriási kőterre. Hátra a tenger, elöl mindkét oldalán a dűs, termékeny, népes róma, körözve a messze láthatáron balról a Sierra Denia fele, jobbra a murviedroi bércek által, — miket más hegyek kötnék össze nyugaton. Lombardia térsége se oly gazdag, se oly népes, mint a Huerta. Mindenütt lát itt az ember falukat, magas, kúpos tornyokkal, régi kolostorokat kék boltozattal, egyes szép fehér kunyhókat szalma-födéllel, — mik annyira hasonlóak a magyar puszták tanyáihoz. Mészszel ki-féhejtve kívül-belül, tisztaságuk tanúsítja a nép jólétét, mi még inkább bebizonyul azáltal, hogy igen ritka koldust látni. Ez áldott földön hat aratás történik évenként. Minden hónapban lehet dinnyét enni — s már most januárban zöldellik a bűza. Télen, midőn más aratás nincs, nő a tengeri bab, melynek gyümölcseit leszedik, kőröket hosszú karddal levágják a lakosok, ott hagyván trágyául a földnek. — S kinek köszönhetni e termékenységet oly éghajlat alatt, hol a nap elégeti csaknem a földet mindenütt másutt! — Az arabs hódítók. Ők találták föl a föld csatornázását (irrigatio), mi nélkül e szép Huerta nem lenne egyeb egy nagy pusztaságnál. Mindenütt a víz

nagyobb csatornákból kisebb árkokba foly, s így minden fűszál megkapja a nedvet, mi szükséges termékenységre. Ez az oka aztán, hogy a Guadalquivir oly száraz, hogy a mosónék alig találnak benne elég vizet mosni, és hogy a katonaság a folyó ágját gyakorlati tétel használja. Mindenfelé fasorokat lát az ember, nemcsak a pálmát és a narancs és citromfát, de olaj és garofát, zöld csert s eperfát s e gazdag növényzet összeadva a fehér tanyákkal, az egész látványnak kimondhatlan vígság bélyegét adja. A legszebb hely talán egy domb, neve: „Spanyolhon erkélye”, — honnan az egész térséget láthatni.

Csak egy hiányzik e szép térségen, — jó utak. Az összeköttetési mő ugyan rossz; — a spanyol keveset utazik, — s a fennálló utak elég jók a paraszt targoncáknak, melyek naponként behordják a városi lakosoknak a zöldséget sat. A parasztfaj itt szép, magas, erős termetű. Ruházatajokra nézve említést érdemel nagy karimás kalapjuk, — mely igen hasonlít a magyar kalaphoz és aztán babócsák, *) melyeknek neve: alpargares, s körülbelül olyan, mint a bocskor, csakhogy szalmából vannak fonva s rendes zsinorral összefűggesztve. Nem csoda egyébiránt, ha az utak rosszak; a föld, mint Barcelonában, nehéz agyagból állván — mi éppen arra mutat, hogy a tenger itt is hátrált.

Valenciában sok katonaság van. Az egyes harcosok magasak, szép termetűek s nemesb magatartásuk van, mint a francia katonáknak, mely ha nincs szolgálatban, inkább jámbor ember, mintsem harcias dalia! De midőn sorban állanak — akkor tűnik föl a különbség. A spanyolokon nemcsak észrevehetni azon bizalmat-

*) Sokkal helyesebb mint „papucs”, a monnyiben ez utóbbitnak eredetére vissza nem mehetni, míg a nép ajkán „babócs”, „láb” helyett ismeretes. Szerk.

lanságot, mi a spanyol hadak örökös szerencsétlenségét okozta, — az egyéni méltóság elvesztés, s úgy látszik, mintha mindenik gyanus szemmel nézné társát. Egyébiránt csak szomorú gyümölcse az inquisitio hosszú uralkodásának, mindenki föl, nehogy szomszédja kém legyen, csak magára számít s ha ez állapot egykor segíté is a spanyol nemzetet függetlenségét fenntartani, — jelenleg minden haladásra célzó kombinatiót nehezít.

Kirándultam egy nap Murviedroba, — hajdan Saguntum. Mennyi emlékeket idéz fel e név: a görög, a carthagoi, a római kifejlődés tünik föl az ember elméje előtt! A nagy francia háború alatt Suchet ostrom alá vevé, s egy közel fekvő hegyre felhúztatván ágyuit, rést lött és bevetté. Ubb időben Cabrera hasztalan fáradozott a várat kezébe keríteni. A falazat középkori, római s tán carthagoi alapra rakva, s a vár csúcsát koronázza egy izolált hegy a tenger és a Sierra di Calderon között. Formája felhő, melynek két szarván kastély uralg — egyenes falakkal a tér minőségéhez képest — összekötve. Háta mögött, szép völgyben fekszik a mostani város — Sierraktól körülveve, s a város és a vár közt áll még most is romja egy római színháznak. Annnyira jó karban van pedig, hogy jártas szem könnyen rá ismer a folyosókra, hártsókra, ülőhelyekre (páholynélkül, mit a rómaiak nem ismertek) s végre a színpadra, mely oly hosszú, bár nem oly széles, mint az újabb kori.

Hogy Murviedroba érhessek, át kelle utaznom egy irányban az egész Huertát. Találkoztam, lovaglás közben, a városba siető paraszttal, mások puskával vállukon szántva-velve mivelék a földet ugyanazon egyszerű eszközökkel, miket hajdan római őseik már használtak. A paraszt nők hol számráhaton lovagolva, hol az ajtók előtt üldögélve, hol fon va régi szokás

szerint, egyszerű színes kendőkkel fejeken — sikkoltó vig gyermek-csapatokkal élénkítéka képet. Az úthoz közel fekszik egy volt karthausi zárda — ugyanazon modorban építve, mint a nagy Grenoblé melletti. Különös! Voltaire honában a karthausi rend még létezik, Loyola szülőföldjén szegények házáva alakult! Más oldalról láttam még egy más nagy szép kastélyt, hajdan San Jaime zárdája, mi most szintén más célokra szolgál.

Hasztalan ügyekozném lefesteni a pompás látványt Murviedro tornyairol. A bércek, kiterjeszkedve egyfelől a tengerpart felé, másfelől elveszvé a tartomány belsejében, a dicső Aragónban, a Sierrák által elkülönözött völgyek, a tenger két térsége s a Huerta tengerhez hasonló végtelensége — mind előttem van, de le nem írható. Festő is alig volna, méltó képhe fogni e látvány csodáit. Van valami e bársongyöngéd levegőben, a tiszta állászságban, melyben a bércek alakja úgy tűnik ki, mint-ha érzéklől lennének öntve, — mi a jelenetnek egy szépséget ad azon felül, a melylyel a tárgyak magok már bírnak, s bármily elragadóak legyenek. E bít kell látni, érezni; — írni nem: mert nincs szó, se ecset ez érzet visszatükrözésére.

Késő délután volt már, midőn elhagyám Murviedrot, s midőn a karthausi zárdához értem, a nap lementében közel áll a bércek csúcsaihoz. Sokat bolyongtam már a világban; láttam a napot lemenni a napolyi öbölben; láttam, midőn végsugarai aranyozák a zordon sziklát a Grande-Chartrette fölött; láttam a tüzös golyót eltűnni a jurai bércek háta megett, mig a fehér havasok visszaverték utolsó sugarait, s színeik változtak úgy, mint a haladók delfiné (hogy Byron kifejezésével éljek), — de ily naplementet, mint ma, eddig nem láttam. Az éjszaki Sierrák aranyos-rózsaszín koszoru-

annak fedélzete mindenfelé be van borítva rög-
tönzött pamlagok s ágyakkal, melyeken ülnek
összezsorolt alakok, a sárga sárga sző-
mélősségek alakok, s bodor füstölőket ereszt-
ve elmozdítanak a távolba. Ezen jelenet szép
időben midőn a tenger, a napnak sima tükré, a
nyugalom, az édes semmit nem téves, az ábrán-
dos elmozdítás, a boldog elégtelenség képét tünteti
elő; — de mennyire megváltozik az, ha a hara-
gos Neptun felzavarja harcúrkijével országát,
mint az ma történt, midőn egy mérges hullám
feltollik a fedélzetre, s pamlagot sárgat meg-
ázta, s összegöngyölt egy csomóba, akkor min-
den ajk megnyílik s Alah, Alah ki kiált. Amott
egy gyenge idegzetű kétségbeesve kapaszkodik
egy kötelbe, mintha a géhenha (pók) török neve)
tüze felett a vezető kardélt hídron lenné vesze-
delmes utazását. Ott egy más nyugott arcuzat,
melyen a fatumbai bízalom sugározza magát, s ze-
di össze elcsúszott homlokát, s zavartalan arcuzat
újra esubukra gyűjt. Ott egy más keresztet
hany magára, s a Panaimat (sz. Mária) hívja s
gisegül, egy gyönyörű bábim (török urhölgy)
felelve Mahomet törvényeit, hajtja reám angyal
fejét, s remegve szorítja durva kezemet gyöngy-
ujjait közé, keblemre borul, s szemei oly kértőleg
fordulnak felém, én bízatom s ápolom őt a hi-
degől s feleltem, remegő testét köpenyembe
takarom, egy ciztrotom adok neki, hogy szíj-
nyedvén, s ő leleplezi magát, látva az ajkát,
mely a hajnal-harmat által kifakasztott rózsabim-
bóhoz hasonlít, s az által, minőt csak Phidias tu-
da márványba vésné, s én hallgatva álom a vi-
hart, mely előttem a titkos éden ezen angyalát
leleplezi.

Ezen vihar vala oka, hogy dél helyett (mint
szokás) este 5 órakor érkezünk meg Gembek-
re, s így lehetetlen lővén az utat Bruszara foly-
tatni, beszálltam egy kámba (szálloda) s annak
egy kis zug-szobájában egy mangál (török ke-
menze, mely egy nagy rög-táblát áll, melyre
izzó szén raknak) mellett szorongatva magam,
esembe jutott, hogy az unalmat legjobb lenne
elűzni az által, ha nekem írnék, s elcsodvén ír-
szereim, ezen össze-visszahánytessmeket jegyez-
getem fel; nyugalom s csend alá körülmén, a
fáradt utasok mind lenyugodtak, csak kint zu-
golt a fergeleg, a tenger, a kámba lábainál ordi-
tozva tört meg, mintegy haragudva, hogy ellent-
állásra látt, mellette a mecset nyulánk minaret-
jéből, mely két magas cyprus között nyulik
fel, az imán ünneplés hangon éneklé el az
Alah ihlala sat, s az ablakon át látam a híveket
áhitatosan hajlongani Mekka felé, egy közel lévő
kávéházból egy pástorfuvala méla hangjai hal-
laltak egy búz dalt, mely annyira hasonló resz-
keget, s a dallamával azokhoz, melyeket a szé-
kegy szerelmes szokott kedvesének ablaka alatt
elturbékolni. Kint a hópielyekkel játszódozott a
vihar, el-el kapta azokat, midőn már csaknem
földet értek, s egy nagy kanyarodással vissza-
ragadta a fellegekbe, egy-egy nagy turbános s
fénylő fegyverekkel megrakott ázsiai török nyel-
rítő paripáján elvágatott, s csak hamar eltűnt a
zürzavarba, mint a multidő szelleme; egy te-
vecsapat, vezettelve egy kis számától, esengő-
bengő kolompjaival vonult által egy magas ívű
római hídon, s én mindezt nézve s márgitomból
bodor füstöket eresztve, ide jegyzém azt a sok
gondolat-zavart s még talán több ilyenféle bo-
londságokat össze-vissza fecsegek, ha egyszer-
re ajtóm meg nem nyílik, s a hajón ápoló hanim,
mintegy édeni jelenet, be nem lép s ki nem jötti

kezemből a tollat, méz ajkai megnyitottak, s azt
mondák: „En szomszédod vagyok, egyedül un-
tam magam s eljövök, hogy beszéljessünk, hogy
megköszönjem neked, hogy irányomban oly jó
vala a vész perceiben.” Mellel ült, én átadtam
neki margilém (keleten, ha valakit ki akarunk ün-
tetni, pipalószerünket kell átadni) s elbeszélgettük
az esítvé t s én levelem bevégzém.

Bakalum.
Ragusa Január. 18-án 1858. — Mindazok
valóságán, melyeket közlelbi levelemben, a
Hercegovina, s Feketehegynek zendülete bevág-
séről, csak híradat írtam, mai napon hivatalos for-
rásból győződtem meg Mostbizonyossággal tuda-
tik, miként a mostmári angol consul agense — egy-
magyarfi — egy angol garde-kapitány kíséretében
volt az, ki e hónap 13. Luka Ducatovich rájo-
da, s a Duriba összegyűjtött feketehegyiek, s
rájuk előtt az angol kormány nevében s a most-
mári pasa egyetlenséval kérdést tett, hogy miért
fogtak legylen, fegyvert? Mire a vajvoda azt fe-
lelte: miként ő a súlyos török jármat tovább
hordozni nem bírják, de mégis mindenestre mi
egyebet se követelnek, mint azon jogokat, me-
lyeket a Padisah valamennyi alattvalói számára
adott.

Erre az angolok kecsgetető s biztató beszé-
deket tartottak, egyszersmind a népet rendre s
békétűrésre szólították föl addigis, míg az angol
kormány hatalmas közbenjárásával eszközölni,
hogy az eddigi önkény s a jogtalan állapot meg-
szűnjön. A békésen haza-indulónak teljes bo-
csánatot ígértek, a makacsul engedetleneket pe-
dig halálbüntetéssel fenyegették.

Erre a feketehegyi egész csapat — mintegy
800 főnyi — rögtön haza indult. A rájuk is kö-
vették, alkalmasint örvényén, hogy módjok
van — salvo honore — haza térni, s gazdasá-
gukhoz látni.

Ez alkalommal világra jött az is, mikint Da-
nilo herceg elég ügyes volt Lucra Vucalovichoz,
s a rájuk kezéhez egy szultáni álferrmant juttat-
ni, melynek megpecsételt tartalma vala hogy
a szultán az egész Hercegovinát átengedi Dani-
lónak. E hamis forrás nagyon ketségette a föl-
kelőket, s még pedig annál inkább, mivel épp
akkor, midőn a feketehegyi 800-ból álló csapat
a rájuk táborába érkezett, a 300 főből álló török
szállitvány Trébignéből Mostárba vonult.

Azzi Elfennedinek a Sutorinabai ünnepélyes
visszahelyezéseről előzőlti levelemben már írtam.
Végre ugyan a fönnirt angol gentilemek Cas-
telnuovóban a cs. k. telep irodájából táviratilag
tudtára adták Stambulba a királyok-királynak
azon örvendetes hírt, miképp nekik ezáltal si-
került megmenteni turbanja e drága követ, egy-
szersmind igen szívesen tanácsolván, hogy ide
jövendő katonáit használja más szükségesebb he-
lyen. Amde az, ki a világesemények folyamát
érti, alkalmasint gondolja: quod differtur, non
aufertur! Ha oda fönt az égen az egész hold
kihált, hogy élnet ide lent a földhől, melynek
politikai légköre kevés idő alatt épp úgy meg-
szűnend lenni, mint megszűnt az egész hold ter-
mészeti légköre. Légkör nélkül nincs élet-elem
az éghen, se a földön, s ki tudja, miért találta

szükségnek a cs. kir. kormány, az ez alkalom-
mal Ragusába utasított vadász-csapatot tovább is
itt tartani. Annnyal is inkább pedig, mert Tre-
bignéből a közlekedés mig mind csökken a rájuk
szétoszlása után is, s a közvélemény Hercego-
vinában új nyugtalanságokról álmodozik.

Farkas Sándor.
Sz. Udvarhely. Január. 20. — Közlelbből
magas vendéghez közörmömel és tisztelettel-
jes hódolattal fogadotthoz, vala szerencséje váro-
sunknak. Ohajtra-várt ország-kormányzónk, her-
ceg Schwarzenberg Károly ur ő magassága e
hó 11-én este, Csik felől jöve, szerencsésen
városunkba érkezett; honnan másnap reggel a
hivatali testületet hódoló tiszteletének kegyes
elfogadásán után, Sz.-Keresztúr felé — őszinte ál-
daskívánással — elutazni méltóztatott.

S ezzel visszatérünk az év 4-ső napjára, mely
ez évre nézve is a haladás iránti szép remények-
kel bízta. Ugyanis, miután a helybeli ref. egyház
a közlelbbi években a tudományoknak itten lévő
intézete segélyezéséhez tetemes pénz-áldozattal
járult, az élők hajlékait, egyházi szolgálóinak
romladozott szállásait, kijavíttatta volna: meg-
emlékezett most a holtak nyughelyéről is. Volt
t. i. az itteni reformátusoknak egy igen dicsé-
retes szép szokásuk, mely szerint magok közt az
egyház szükségére új évi ajándékokat gyűjtöttek.
Azonban ezen ajándékok évről évre kezdettek
kevesedni. Melynek okát a megye egyik lelke-
se abban találta, hogy azon ajándékok hóyafor-
dításnak nem lévén bizonyos meghatározott czél-
ja, emiatt kezdették a hívek onnan állíreiket
elvonni. Ennél fogva most azt indítványozta, hogy
az új évi ajándékok ezután fordítatának csupán
a temető szépítésére. Mely indítványt a keblgy-
háztanács egész örömmel határozta el, emelven,
megállítatott: hogy ezen éven kezdve, az új évi
ajándékok mind a temetőre fordítassanak, még
pedig az időnőből legelőbbben is kövessék ki
a temetőnek mintegy 100 öblnyi uja, az ez-
után gyűlendőkből pedig a temető rendezése,
élőkerttel körüvétele eszközöltsék ki. — E ha-
tározatnak oly sikere lett, hogy az egyház-me-
gye bírja az új évi ajándék-gyűjtés eredményé-
ről tett jelentésekor így szólhatott: „pénz annyi
gyűlt, melyből a mesterembert kifizethetem,
anyaszér és napszám pedig annyi ajánlatot
hogy abból, — ha kell az egész temetőt kiköve-
zethetem.” — Vajha hasonló módon sürűbben
kezdene mutatkozni az elhunytak hamvai iránt
e kegyelet!

A városi eskütközönység f. hó 17-én tar-
tott gyűlésében, egyellen-egy szó ellenmondás
nélkül, meghatározatott a közhelyek felosztása,
s rögtön bizottmány is neveztetett ki, a „mi-
kint” re nézve tervet készitendő.

Telünk egész e hó 18-ig kevés hóval ta-
karta a vetéseinket, mely min nem lehetünk
minden aggály nélkül. De már azóta jó vastag
a hó, s a hideg is 11° R.

Cserhalomtáj, január 10. — A mult év lejárt
s ennek beköszöntésénél a perczig tartó közpon-
ti jelen soká maradandókezes Beszterce városa

polgáira nézve. Igen, mert ekkor kondult meg
először a mult év apr havában történt tűzvész-
kor leégett agostai hitűek tornyából a 427 éves
gyönyörű bangu leolvadt, de mostanra már Ko-
lozsvárt újra öntetett 40 mázsás 25 fontos nagy ha-
rang. És ezen az árva nyelveken elírt zengze-
tes hangok mig egyfelől a mult év keserveinek
keserű érzelmét zaklaták fel; más részről a re-
mény szelid sugáránál nyájas örömmel tölték el
a keblek rétegeit. Fáj, feljajdult a szív-érzelem
a mult év folyamán sokak által ki, de mindenek
átterestül szenvedett kínos fájdalmak nehé-
lékeiben. De a föllekesült lakosság akarata kö-
vetkeztében ismét elkészült, s megszóltat ha-
rang zengeménymel felsugárzott a hit által élő
édes remény, mely a jövő, ha bár annyiszor
hasztalan reménylett örömeiben gyógyírti ter-
mel a leggyászosabb multak felé is. Vajha a
csokna toronyba megkondult harang hírnöke len-
ne a százezrek fillereiben nyújtott kegyes adako-
zások mellett a munka, és szorgalmat megadó
gondviselés által bekövetkező a az esemény-
nek, miszerint egy pár évtized alatt bár a
most pusztá házheleken ismét házak épüljenek
föl! De vajha a mult évi beszerzési, s más
évekből értené át mindenki a tűzkármentesítés
áldásos malasztát, midőn színről-színre láthatja,
kinek szeme van a látásra, hogy még a tűzkár-
mentesített épületek már mind felépültek, a nem
mentesített felépüléséhez csak évek sőt sokaknál
évtizedre is alig lehet remény.

És itt nem lehet elhallgatnom egy eseményt.
Sárvárt t. cz. Bodó Sándor ur okt. 28-án az er-
délyi közönség, s tűz kármentesítő társulat-
nál biztosította javát. Dec. 9-kén a szomszéd
tüze által lakháza leégett, és már dec. 29-kén
az igazgatóság kitűnő erélyes eljárása mellett ká-
ra teljesleg feleltve lön; a minek az lön örvendtes
következménye, hogy e napokban már 14 gaz-
da biztosította javait Sárváron, kikből egy iz-
raelita fogadás, 10-én pedig felszabadult de-
rék román földműves polgárok, 3 birtokos.

És még itt elmondjuk, hogy a farsáng örö-
meit is igénybe vevők. F. h. 9-kén, S. Udvar-
hely volt a vidék első szép bálja, a mult évig
romba dőlmi engedett helybeli templom javára
Bod Károly haszonbérő, s most egyházi-gond-
nok lelkes eljárását illeti az érdem ezen templom
kigaztatása körül, és a gróf Kemény Sámuel
ő méltósága kegyessége, ki 120 pttotrendelt ezen
czélra, s jelenleg is 30 db. 40 kprok beletpi-
gyet valatott egy maga számára. De nem szabad
elhallgatnom M. Barczos Elek ur, báró Löwenthal
kun Kata ő nagysága adakozók, Nagy Péter ha-
szonbérő, s h. jegyző P. A. neveit is. Vajha az
egyházi-gondnok ur ana szavait, melyeket egy
pohár köszöntések sorzól beszédjébe, „a kinek
van temploma, van istene, s a kinek van földje,
van hazája” a haza minden fia lelkére venni!!!

M. Bánd. — Helységi jegyző Székely Ádám
ur, kit jeles tolláról a K. Közöny olvasói is
mernek, nagy érdemeket szerzett magának Bánd
helységben azon eszmék tetleges terjesztésével,
melyeket e lapokban írt, és olvasott, minc foly-

kat hordtanak — azok Dánia felől, lágy kék-
szinben úsztak, mig fölöttünk az ég boltozat-
ján, minden szín egy máshá olvadt — képez-
vén középen mintegy a díszesség tengerét.
Nem lehet mondan, hogy sárga-aranyos, se
hogy megyszín — valami dús, ragyogó s még
is gyöngéd, a kettő közt változott minden
perczben; új szépségeket tárni föl előttünk. A
mint hatadt köcsim, láthatán imitt-amott az
eget az olajfák között, fűrődvén az arany-világ-
ban. Néha cirepáltak szemeim a térség fölött,
mely itt fektűt egész komoly felsősségében,
semmi se szakítá azt felbe, hanem egy-egy
magányos torony, vagy egy-egy pálmafa — mely
hosszu lombjait kiterjeszté mint legyőzött, ha-
sonló óriási élő lénnyhez — oly könnyű s élet-
teljesnek látszék, mintegy gyönyörködve nagy-
teremtője hatalmában. Az istennek is vannak,
ha hisszük a közmondást, napjai, melyekben
jókedvű — szintugy maga is örül kiterjeszteni
teremtényeit személt előtt mindenemü szépsé-
gekben hatalmasságát; — ilyen volt ez este.
Nem is tűnt el a pompás látvány oly hamar,
mint szokás a déli éghajlat alatt — tovább tar-
tott félóránál, s mikor az utolsó ragyogás el-
tűnt, — Valencia kapuján menék át.

Telekiné.
EGY ANYA.
Eredeti beszély.
„Eszter” „Tudós leánya” sat. szerzőjétől.
IV.
(Folytatás).
A társaság több szobába oszlott el, s az
akkori divat szerint — a nők rövid dereku szűk
öltönyekben, a leányok közül többen Titus-fő-

vel, az akkor ahoz szokott szemnek elég ked-
vező személt nyitottak. A mi különösen jól
esett az embernek, az a magyar öltözetek so-
kasága; mert majdnem az egész férfi-társaság
magyar ruhában, a legtöbbem meg rövid tömött
czopfokkal s porozott fövel — jelentek meg. Az
erdélyiek közül csak egy-kettőt említünk, igen
hosszas leltárt kellene másokt írunk.

A férfiak közt két ember tűnt fel leginkább,
gróf Bethlen Gergely — a legisteszesebb a-
lakok egyike — úszin-mentében, arany gombokkal
s ujján — ismeretes drága gyűrűjével — mely-
nek középet egy óra foglalta el.

A másik az erdélyi püspök, Mártonfy.
Szép koros férfiú, ki, ha saját házában embe-
reket látott, azokat néha zenével s tánczozal
mulattatta, vagy ha valami vidám társaságban
megjelent, soha se volt egyházi, püspöki öltö-
zetben.

Vilólaszón-bárony, kissé ódon szabású frakk,
hasonló színű és szövött mellény és rövid tór-
déró nadrag, végre sötét vörös harisnyák
egészíték ki az öltözetet, melyet magának va-
lasztott, s melyben XIV Lajos-kori francia püs-
pökre emlékeztetett.

E hasonlatosságot még szembeszökőbbé te-
te a porozott haj-ék, s a püspöknek kifogástalan
nyájassága a társalgásban.

Meg kell még az akkori holgyek közül is né-
hányat említenünk. A nők közt a legszebb gróf
Bethlen Ádámné s gróf Nemes Ádámné
volt; a leányok közt szépségre s termetre egyik
se érte utól gróf Kornis Rozáliát, később
gróf Karacsayné, de nagyon is sokan meg-
közelítették.

Mig az egy-k teremben a zene hangzott, ad-
dig a másikkban többen kártyáztak. Akkor az
ombre volt divatban, s a nagy ügyességet s jó
emlékező-tehetséget kívánó játék kiállhatta a
versenyt a most divatozó whistl.

A gubernátorné — hogy a régi szolásmódot
megtartassuk ezen elég régi képen — a főterem
leghosszabb falához illesztett pamlagon ült, ma-
gyar öltözetben, porozott hajjal, s két oldalán
az éltes nők ketteje.

Valahányszor egy fiatal nő vagy kisasszony
a gubernátornéhoz közeledett, annak kezét
csókolta meg.

Most ezt senki se hinné el; — no de ugy
volt, s még sokáig így maradt volna, ha Mik-
sa főherceg egy látogatása alkalmával, Bán-
finé ezt maga be nem tiltja; a főherceg eluta-
zása után pedig — a fiatal holgyek a tilalom
mellett nem maradtak.

E kissé kezdetleges beköszöntését az ifjabb
holgyeknek leszámitva, maga a társalgás igen
kellemes volt, s azokat kivévén, — kik, mint
idegenek, honi nyelvüket nem tudták, — ma-
gyarul folyt. Az anyanyelv s idegen közt, olyan
a különbség, mint a madár természetes éneke
s betanult nótái közt. Az első szól, ha örül,
vagy búsul; a másikon, ha kételkedni akar —
vagy rászorult.

Az idegenek közt jelen volt gróf Kolow-
rat hadi kormányzó — commandirozó — mi-
kint akkor mondották: éltes ur, kellemes nye-
relyes vonásokkal s kit Erdélyben nagyon sze-
rettek, s ő az erdélyieknek nem kevesebb.

Voltak aztán német tiszték, szász hivatal-
nokok, s ezek közt Strausenburg — igen
tanult — kormányzó, tanácsos. — Emilitést
érdemel még Abbé Huvé is — francia emig-
rans — a kormányzó udvari káplánja. Egyike
a legfelfűbbeknek s Kolozsvár legnagyobb
eredetisége — most mondanak orosz lány-
kíró mind e mai napig számos adoma kereng,
nem volt más, mint Fortini — olasz születé-
sű jogtudós, ki ez időben 50 éves férfiú lehe-
tett. Magas, vaskos, vállas ember, igen értel-

mes, szabályos arcuzat, melyben a kifejezés
gyönyös és kifakadás viselkedés közti tévedeztet.

Ezen tudós urnak seté-barna ó-dívatú
frakkja, roppant aczélgombjaival, öszsin-mel-
lénnyé és térdigérő bugyója, mint szintén
fehér harisnyái, háromszögű kalapja — ingfo-
drai s az oldalán függő fehér bőrtoku gyiklesője
— tanuskodtak arról, hogy ő is a nagy, a phi-
losophicus XVIII. század embere, vagy legalább
képviselője volt.

Fortini nem sok tudomást vett az egész tár-
saságról — s leghosszabb czopfjával egész Ko-
lozsváron — hála mögött összefogott kezé-
kkel sétálgatott, Justinianusra s báró Puffendorfra
gondolkozván.

Az estély már az első órában vidorabb szí-
nezetet nyert, mert a kissé érettebb fiatal urak
közül gróf Nemes Ádám és Teléki Pál megke-
zdték a táncot.

Ez aztán — menuette, Ländler, Langaus, ec-
coses és tampedtel váltakozván a táncz, s egy
nagy rondóval jelevén ki a szünórát, igen
kellemesen folyt. Az ily bálók jó vacsorával
jártak, a gubernátor czukrája — akkor ez uk-
kerpa chere — Jean — izletes csemegekről is
gondoskodott.

Hanem, fájdalom! megvan írva, hogy lemen-
tén kell a napot dicserni! Aztán az életben
a mennyi bohózat, annyi szomorú és szomorító
vegyül, mi bennünket a valóság hazájába szállít
vissza.

Az élet comicumához olykor az elmésség-
nek s a valódi humornak semmi köze. Nemely
egyen neveltsége, vagy nevetett már csak az
által, ha megjelentek. Felforgatja a vigjátékok
s böhöztök egész elméletét, s a tulajdonképi co-
mikumot ha egyet sem szól, mert magával eze-
peli a neveltséget, mintha minden zsebe tele
volna vele.

tan kedvező kilátásunk van arra, hogy lesz iskolánk, lesz vámoshidunk annak jövedelmére, meg lehet, sokadalmunk is; és egy gyűlést már tartottunk a tagosítás életbe lépésére, februárban adjuk be a község igényeihez mért alapszabályokat. Gondolom, hogy ez tőlünk elég lenne, ha több nem várna ránk a 75 nemesi házból álló helységre. A tagosításra nézve az azt pár ólók sokkal tulsúlylyal bírnak, s így kedvező kilátásnak örvendhetünk. Annak idejében — ha ez keresztül más — t. i. februárban, remélem, hogy kedvező események fognak hallszani, ezen eddig oly elmaradt helységről.

KOLOZSVÁRI NAPLO

A hus ára 12 v. król egyszerre 17 v. kr-ra szokott fel, hogy a marha-ár ezen időmunkában emelkedett volna, azt éppen nem mutatja sokadalmunk statisztikája. A próba-marhat a legdrágább piacdon a b. hunyadin vásárolni, mely egyszerűen Nagy-Várad piacára, aligha célzó, az igazságos árakat megállapítására; ez legalább ekkor nem tartottat marha piacaink kulcsánál. A hus drágaság mellett, a liszté is emelkedett, mert a belagolás miatt nem lehet örölni. Jól fog most bezzeg a Zsigmond Elek gözmalma.

A szegények részére szentelt templomi adakozás az itteni egyházakban az elmúlt évben igen gyengén ütött ki, s a négy vallásfelekezeti (kath. reform. ágost. unitar.) összesen nyolcz templomok perselyeiben 26 pfint 40 kr találtatott. Legszébben adakoztak a Ferencz-szerzetesek óvári egyházában, összesen 11 fnt 49 kr, s így szinte az egész összeg felét ezen templom gyakorlóira számíthatni.

A gazdasági egyesület borászati szakosztálya jelen hó 30-án gyűlést tartván, tárgyalás alá vette N. K. Kam. urnak ezen lapok főmunkatársához intézett s a Közöny tavalyi 156, 157 s idei 6-dik számában közre adott leveleit, aggodalmak merülve fel ezen kérdésben pinceszegedászatunk hiányai s borainknak az 1848. katasztrófák alatti elpusztulása miatt, aggodalmak, melyeket ugyancsak lapunk idei 7-dik számában gróf Bethlen Farkas ur jeles értekezésében is felfüggőztet; kérdésül jön tőve, ha vajon idves-e mostani borkészleteinket, a világpiacokra kiküldeni? A határozat az volt, hogy az időközben s viszonyokban fekvő hiányok mellett is, hazánkra nézve a borok mustraínak kiküldése csak idves lehet, káros semmi esetre se; ha bormustraínak a tengeri útát kiállják romlatlanul, akkor készleteink azonnal követendik; ha ki nem állják, csak a célzószorabb borászati sürgetőséget igazolandják. Miért is e kérdést maga a választmány ölelte fel, s titkár ur megbízott teljes erővel közremunkálni arra, hogy az elfogadható jószág borkészletek mennyisége, minél inkább kitudás-sék, s kellő mennyiségű mustra-borok küldésének, mielőtt az idő annyira ligyul, az érdemes borkereskedési ügynök N. K. Kam. ur rendelkezése alá, ki közbenjárásával s irataival ezen érdeknek annyi lelkes szolgálatot kívánt tenni. Felmerült egyszermind egy példány-pinceszegedászat szükségessége is (melyet lapunkban csakugyan gróf Bethlen Farkas ur indítványozott). E kérdés a választmány tár-

galása alá fog adni, s a nézetek ott állottak, hogy szükséges volna, egy előismeretekkel bíró fiatal embert a pinceszegedés betanulására kiküldeni, fele részben a gazdasági egyesület, fele részben adakozók költségén. Reméljük, hogy a kérdésnek, csak a mostan felmerült aggodalmak által is igazolt, sürgető volta; mind az egyesület, mind a szőlő-birtokosokat a szükséges tevékenységre ösztönzi. Most pedig ohajlandó, hogy sietve Nagy F. titkár urhoz a bortulajdonosok a jobb borokból mustákat küldjenek, minden fajból két-három butellát, lejegyezve a készlet mennyiségét s veder bor árát.

— Mai számunk mellett közreadjuk a Sieb. Botenak. Wesseli József „Dienst Unberriht an die öffentlichen Forst, und Jagd-wachen, des Österreich. Kaiserstaates“ sat. című műve után kidolgozott „erdővédelmi“ értekezését, melyet az erdőbirtokosok gyűlésebe ajánlunk.

— Tordai levelezőnk azon különös hírt küldi, hogy a tordai alagutban irtózatok léggyuladás volt. A részletek közelebről.

— Az utóbbi pesti lapok hozzák a hírt, hogy idősb Lendvay. kit vendégszerzéseiről a mi régióbb színházi közönségünk is annyi kegyelettel ismert — elköltözött örökre, nemcsak a nemzet, de a világ színpadáról is. A közlebbi január 29-kén búcsúztató végkép elközlünk, a színművészet ezen első rangú csillaga.

— (*) Tisztelet szerkesztő ur! Kétség kívül hallotta ön valaha hírt ama becsületes, kolozsvári örmény kereskedőnek Sz. Lukácsnak, a ki Erdélyben az adoma szárnyain országos hírt embeiret lett az által, hogy egyszer valaki oda menve az ő boltja elébe, éppen mikor vásárlói leginkább elfoglaltak, elkezdett beszélni, de oly mesteri utánzásával a jámbor kereskedő örményes kiejtésű beszédmódjának, hogy ez confusióba jöven, így kiálta fel segédjéhez: „Erigy, fiam, Krestöl, níz meg ki beszél ott az én számmal?“ — Midőn a „K. Közöny“ mult (9-dik) számjában a színírálatot olvasam, én is így kiálték föl: „Ni, nil kibeszél itt az én számmal?“ mert e különben igen eleven reflexiókkal irtt czikk az én csillag-jegyem alatt jelent ugyan meg, de nincs semmi tudomásom róla, hogy én irtam volna. Elégtélt szolgálattandó, legyen szabad tehát nyilvánlitanom, hogy azt csak nyomdászai nagyelkültség tulajdonította nekem, ki fájdalom! több nap óta nem is látogathatom a színi előadásokat. E loyális nyilatkozatommal fogadja ön baráti tiszteletemet stb.

* Sárossy Gyula rég várt albuma végre megjelent. Pesti lapok írják, hogy a szerkesztő már megkezdé a példányok szétküldését. E díszes kiállítás album Battyáni Emma gróf-hölgynek van ajánlva.

* Mint a „Pesti Napló“ írja: „a tizenhetedik században gályarabságra ítélt Selyei István és Harsányi István reform. papok arcképe egy nagy lapon, finom kömetszetben megjelent. A zürichi egyetemi könyvtárban lévő eredeti arcképet pataki tanár Antalfy János lemásoltatván, a körjárat e másolat után „Barabásunk“ készítél. A szép kömetszvény ára 1 fnt 12 kr.

Nemzeti színház. —) Január 30-kán: Szigeti utolsó föléllépeit adott a „Bakkancsos s fia a huszár.“ Közönségünk igen kedvesen vette, hogy Szigeti meg egyszer láthatta Friczi bohó szerepében; melyet szerzőjénél sajátságosabban alig adhat elé valaki.

— De hát... 12...

— Hallgassa csak, nemzetes urfi, hallgassa türelemmel. Elég az hozzája, az a temetőkert a városon kívül hosszan nyúlik egész idáig fel, innét pedig csak egy fő futamódas a vár sánca. Bezzeg árkok ezek, nem mint a hajnácskói vándor! Könnyű ezt oltalmazni akár törököltől, akár németektől. Ejnye nol már megint bele akar szólni! ... Hadd mondjam! Az egészet úgy tessék venni, hogy már, teszem, a mint ez a kemény vár lenéz a völgyre, így ni, ebben az irányban, hát emerre, jobbra, éppen a szegletbástyával szembe fekszik ez az épület, s innét éppen amoda lehet látni ... tudja már no, a hol azt mondta, hogy a szerencsecsillagát látta felragyogni!

Márkházi mélyen sohajtott és mit se szólt.

— Porrá égett ott minden, nemzetes uram, folytatá Tamás; — csupán a kormos falak, meg a csonka kemény látszik ide. Egy-egy öreg gerenda még most is füstöl. Szomorúság csak oda is nézni. Ni ni, uram teremtem, mit akar! Maradjon vesztél, ha mondom! — veszekedett a vén szolga, a vákosokra gyöngéden lenyomva gazdáját, ki fel akart kelni, hogy kinézzen az ablakon a leégött ház felé.

— Beszéljen, beszéljen hát! — mormogá ez, erőtlenségének érzetében, könnyen engedve a csatlós akaratának.

— Csak bizza reám, elmondok én mindent; mert látja, Pál urfi, én tudom, hogy volt az egész historia, mivel hát magam is benne voltam; még azt is tudom, miért vette a nép üldözbe a szegény öreg nemzetes urat, csak ezt az egyet szeretném, ha megmondaná valaki nekem, hogy hát voltaképpen van-e valami abból, hogy varázslók lettek volna önmek? Az a veszett fegyverkovács, a ki a házat felgyújtotta, kigyót békát kiált reájok. Én ugyan sehogy se

31-kén: „Parlagi Jancsi“ című jó irányú vigjátékot adták. A czimszerepet Láng B. Szép-patakint Váradiné, Rózsit Hirling M., Bárdi Ferenczét Gyulai játszáskellő felfogással.

Febr. 2-kán: Két vigjáték adatott egy-egy felvonásban, u. m. a „Véletlen találkozás.“ Nagy Ignácztól, és a „Becsületszó.“ Szigeti Józseftől, mindkettő elevenen játszott, az utóbbiban Láng B. né assz. Róza szerepét sok kellemmel, Szathmáry Béza Ákosi nagy könnyűséggel szemlélyesiék. Mindkét vigjátékot b. K. Gizella k. a. spanyol tánczai követték: a Madrilena és El-OL. A közönség gyönyörrel kísérte a tánczművésznő bájos mozdulatait, s mindenik tánczára háromszoros kihívással jelenté ki tetszését, a művésznő szíves volt a közönség kíváncsatára mindkét tánczát ismételni, mely által csak kellemesb tette előttünk ez estvét. Gizella k. a. a mennyiben e rövid két tánczából következni, több bájjal mint mesterkeltséggel tánczol, s hatását kellemes alakja emeli. Tudunkra még néhány napot mulatandván fővárosunkban, hisszük, hogy még egy pár jó estvét szerez közönségünknek. Tele színház.

Gabona ár. Jan. 28-ról 1858. Bécsi-mérője p. p. Tisztábuza 3 fnt 16 kr. Elegybuza 2 fnt 32 kr. Rozs 2 fnt 4 kr. Arpa 1 fnt 44 kr. Zab 50 kr. Török. 2 fnt. Pityóka 54 kr.

KÜLFÖLD.

Franciaország. — Véghetetlen a testületek és községek száma, melyek a császárhoz folyvást üdvözlő feliratokat intéznek. A „Moniteur“ 22-ki száma szórul-szóra közli több katonai osztály feliratait, a melyekben majd erősebben majd gyengébben azon ígért viszhangzik, melyet a 21-ik osztály tábornokai e szavakkal fejeznek ki: „Bármik legyenek az eszközök, miket Felséged alkalmazni fog, a mi, személyéhez és dynastiájához való hárattalán ragaszkodásunkra számolhat. Is-ten, ki Franciaországot oltalmazza, nem fogja megengedni, hogy oly gonosz tettek sikerüljenek. Azonban, ha a hazát oly szerencsétlenség érné, am tudják meg az ön ellenei, hogy Franciaország és a császárság nem fognának elveszni. Mi az 1848-diki szomorú napokat nem feledtük el; Felséged közt és mi köztünk szoros közössé-ge áll len a szerencsétlenségnek, a dicsőségnek és a Franciaország iránti ragaszkodásnak. Az összes hadsereg, a mi bátor-lelkű császárnénk és a császári herczeg bölcsője körül fogna sereglenni, hogy ön fiának megtartsa azon koronát, melyet a nemzet egyhangú szavazata Felségednek adott.“

— A francia kormány ha tettben kemény is a lapok irányában, de nem tettei, hogy legalább szóval ne mutasson egy his nyájasságot a megszeppent sajtó iránt, s még szemrehányást is tett két

megyefőnöknek, a kik néhány vidéki lapnak elnyomatását túlbuzgólkodva ajánlák. A kormány megengedi becsületes íróknak, hogy a „közigazgatást“ Franciaország minden nagy érdekei iránt felvilágosítsák. A „Moniteur“ kétséghívul majd megmagyarázza, mint kelljen a „becsületes“ jelzőt érteni, s hogy a sajtónak jövőbeli hivatása csupán „közigazgatási“ nem pedig „politikai“ kérdéseket is vitatni. Több francia lap, mint az „Union“, „Siécle“, „Cazette de France“ és a „Journal des Debats“ politikai igazgatóit a belügyminiszteriumba fölrendelték, a hol tudokra jön adva, hogy a császárságot világosan el kell ismerniök, — semmi más kormány-alak lehetőségére se szabad czélzást tenniök, ha megszüntetelni nem akarnak. A „Debats“ nyilvántatá, am tegyen a kormány tetszése szerint, ő majd átköltözik Loudonba, a nélkül, hogy jövőre iránt aggdónék. Azonban inkább fázik a „Debats“, tulajdonosa is mint reszket, s alkudozik a lapnak eladása iránt. A hírlapok vásárlása napirenden van, s maholnap bonapartista egyenruhába öltözik az összes francia sajtó. A külföldi sajtó dracoi szigor csapdossa. Jan. 23-kán hét-24-én tizenhat külföldi lap jön a postán letartóztatva, köztük a berlini conservativ „Kreuzzeitung“, s az újabb korban erős bonapartista színű „Independance“ sat. Kár hogy a párisi tudósítók csak a „letartott“ lapok neveit közlik, nem a „szabadon bocsátott“ is, a mit kétségkél érdekesebb volna tudni; mi lehet ottan még szabad, hol oly kiválólag kormánybarátias lapok is megtiltvák. Azonban az almanák is a szépit szokták felkötni.

— A párisi lapok utasítva vannak, hogy többet ne foglalkodjanak a vádoltakkal, mert ez által a vizsgálat folyamat csak háborítják.

— A Belgiumból kiutasított Charras ezredést, mint hallani, Hollandiában so akarják tűrni. A száműzött most az Egyesült-államokba készül.

— Bizonyosnak mondják, hogy a vészhozó löveget egy Bernard nevű francia menekült készítelte.

— A dunai fejedelemségek új szerveztelének alapjaira nézve, mint írják, az egyetértés megtörtént. Franciaország új tervet terjesztett elő az illető hatalmaknak, mely szerint uniót nyer a két ország, de csak is közigazgatási uniót, s emellett a népképviselőknek bizonyos neme vagy árnyéka fog behozatni. S az új terv annál inkább tetszik a hatalmaknak, mivel azok se akarnak más szá-

SAPHIRA.

Írta: HALMÁGYI SÁNDOR.

V.

Egy csók a sirban.

(Folytatás.)

— Tessék csak rám hallgatni, majd elbeszélék én mindent. Hát elég az hozzája, — kezdé Tamás jobb mutató-ujjával bal hüvelykére peczenteve, mint a mikor valaki szörnyű kimerítő magyarázathoz fog, — úgy történt az, megkövetem alásan, hogy, hogy ... tetszik tudni ... én semminek se vagyok oka.

— Tudom, tudom, a mi engem ért, annak én vagyok oka egyedül. Nem is azt kérdelem én; hanem hol vagyunk, kinél vagyunk ebben a másik házban?

— Ne busoljon semmit a nemzetes urfi, itt az Urnak szolgáljál, az unitáriusok papjánál vagyunk, békeséges és tisztességes helyen, nem mint amott túl, a honnan mint a borzot füstölének ki, tudja ott a város másik végén, avagy, hogy is mondjam!

— A város másik végén! — ismétlé Márkházi álmélkodva: — hát a sírok folyosója olyan hosszantartó lenne?

— Nem a! ... Mi hamar kijutottunk; igaz, hogy jöttünk is, mintha szemünket vetjük volna, de úgy tessék megérteni, hogy hát az a veszett patkány-ut a föld alatt nem vezet ám egyenest ide, ebbe az épületbe, hanem egy régi, pusztá temetőkertnek a közepén egy romnak indult kápolnába, melyet sűrű galagonyabokrok, bodzafák és öreg hársok vesznek körül és rejtene el.

* Lásd a Kolozsv. Közl. 8-ik számát.

hihetem! kiáltt arról az eszemadta, szép kisasszonykáról éppenségesen nem tudok rosztal feltenni. Hiszen, az Isten ő szent felsége oltalmazza kis fejét! nem boszorkánok, hanem inkább angyalnak nézett az ki. Oh, ha látta volna a nemzetes urfi, milyen szépen biztatta, milyen szivherelőleg vigasztalta öreg atyját, még minket is érkezett bátorítani, mert én és a Magdus, hát mi ketten nagyon irtóztunk ám abbana földalatti folyosóban. Az a bolond, Aron, mikor mind összejöttünk volna, azt sugta, hogy ő elülmegy az égő fáklyával, hanem mikor mi hátul halánk, hogy ő köhint, akkor esében hunyuk be a szemünket és úgy menjünk ötven lépést, mert nem jót látunk, nyitott sírok előtt fogunk elmennni. Jól megindulunk, s megünk mind beljebb-beljebb. Hát egyszer csak halljuk a köhintést, hát mi is frisen behunyók szemünket, nem volt abban hiba, hanem ijedtünkben oly nagy igyekkezettel valánk, majd hogy le nem gázoltuk az előttünk valókat. Ekkor a zavarban elejtém a borszákokat, a melyekben aranyai vannak. Az egyiket szélesen felkapám, de a másik bizony ott maradt volt, mert felpillantván, én nem tudom, a szemem káprázott-e vagy mi, de szörnyű láttam ... még most is borsózik a hátam bele.

— Tovább, tovább!

— No hát ezenképpen a föld alól végre szerencsésen kijutottunk abba a kápolnába. Szegény öreg nemzetes ur! egész uton se hallott, se látott; lekonyasztotta fejét a mellére; szomorúan, merőn nézett maga elébe, s mit se szólt; de mikor kiértünk a csillagos ég alá, búsan felemelte fejét, a hold világánál égő háza felé nézett, aztán meg elfordult, hogy ne lássa és leányát keblére ölelve, bánatos, rezege-gé hangon mondá: „Minden, minden odaé, még Czeccília arcképe is; a mim csak volt, mind abból csupán te maradsz nekem, egyetlen leá-

nyom, legfőbb kicsém, szegény kicsi Szidóniál ... Oh jó Pál urfi, higye meg, a köny kísértet szemből, s ámbátor pogány nem vagyok, mindazonáltal kenyérszűjjátszerettem volna vágni annak az akasztófáruval! Csukat Menyusznak a hátából, mert mindennek ez a gazember az oka, ő bujtogatta fel a lakosokat az utcában, s a házat is ő gyújtotta fel, verje meg az Isten a hitvány emberét! ...

— De ők ... hol vannak ők most, az öreg Bonca és leánya? — Kiálta fel Márkházi türelmetlenül, s nagy felindulással.

— Ki tudná azt megmondani? — viszonzá Tamás. — Elmentek, elbujdostak, tán meg se állanak az operációs tengeri; mert hát úgy volt az, megkövetem alásan, hogy a tiszteletes ur, ez a mi jó új házi gazdánk, már ott várt a kápolna közelében, s mielőtt meghallá az öreg ur ő kegyelmének panaszos szavát, azonnal köztünk termett és sietve adá tudt, hogy előre gondolta jövetelünket, hát gondoskodott a tovább-menekülés módjáról, szekere ott vár a temető szélén, három jó ló van bele fogva, s a kocsi megpróbált lelku ember, jó lesz ha Bonca uramék egyszeribe elhagyják Gyulafejevárt, nehogy valami szerencsétlenség érje személyeket. Szegény kicsike! már tudnillik a kisasszonyka, csak akkor kezdett még elpiyeredni, hogy hát örökre el kell-e hagyniök e várost? Aztán, mikor látta, hogy hiábavaló minden reménykedés, szemérmesen hozzám közeledett, engem „édes Tamás bácsi“ -nak nevezett, megfogta kis habkézével az én kerges nagy kezemet és izent valamit a nemzetes urfiának, de oly zavarodott vala, oly nehezen és elérékenyulten mondta, hogy, Isten bizony! ha elütik a fejemet, még se tudok belőle egy szót is elmondani; hanem azt az egyet vettem észre, hogy ... De meg ne haragudjék ám, Pál urfi, hogy észrevettem. ... (Folytatjuk.)

bályu szervezetet, s oly udvariasak Franciaország iránt, hogy neki engedik a szervezés legjobb módjainak gondolatát dicsőségét. Azonban, hogy a conferentia már a „legközelebbi napokban“ összejöjjön, nem látszik valószínűnek, mert az új terv fölött még alkalmasint lesz egy kis szavaltatás, egyszersmind pedig a dunahajózási kérdés is tisztába hozandó, hogy ne kelljen majd a zűld asztalnál harcolni ki az eltérő vélemények harcát. Valóban most, miután a francia császár trónbeszéde sok vérmes reményt oly alaposan elosztalt, s a románok szélső pártja kénytelen belátni azt, hogy a „mérésleket“ utján se érhetend el célját, eljöttek látszik az idő, hogy az ideiglenes állapotnak végét szakasszák, s ezáltal a netán keletkezhető dőre csinyoknak is elejét vegyék. Aztán a hospodárságra törekvők is oly sokan vannak, hogy azoknak fondorlatai a helyzetet még inkább nehezíthetnék. A megoldás tehát a legsürgetőbbé vált, s a fellelősekre többsége talán a status quo-val is beérné, csak hogy a jelen zavart állapotnak valahára végét láthassa.

A közelebbiről jelezett tény, miszerint jan. 23-án csendes misét olvastak a tuileriák kápolnájában XVI Lajos emlékére, a legitimisták közt figyelmet ébreszt. A mostani császár, mint tudjuk, rokonságban van a Bourbonokkal I. Napoleon-nal, mint nagybátyja s mostoha nagyatyjánál fogva, a ki Mária Luizával kötött házassága által unokaöccse lett volt az ausztriai házból Mária Antonianak.

A császári pár jan. 23-án színházba

menvén, szokatlan elővigyázati intézkedések valának téve. Az utca, a színház körül, oda- és visszamenet, egészen el volt zárva, s a kíváncsiakat visszautasították. Pedig, mint írják, a császári párt a nézők a legelőkelőbb örömyilatkozatokkal üdvözölték.

Anglia. — Az angol lapok malma jobbadán örli keményen, darabosan a francia császár beszédét, s ne dolgoznék-e főleg a „Times“, e egyszerű világöröltszer, mely a menekültekre vonatkozólag mondja többi közt: „Mi a szomszéd országok bűnjárja ellen nem zárhatjuk el utunkainkat és utunkait. Jóra, rossza egybekeltünk a szabadsággal már régen, s áldásai mellett némi fogyatkozásait is türjük. Azért hogy egyesek visszaélnek a meneküléssel, nem másíthatjuk intézkvényeinket; s ezt csak megkísérteni is oly kísérlet lenne, melynek más országok is megadnák az árát. Mi csak példákra utalhatunk. Mi nem látunk veszélyt a szabadságban. Szabadon jöhet, mehet nálunk mindenki. Francia szomszédunk minden kigondolható megszorításokhoz nyúl, hogy minden gyanús embert szemmel tartson, — látjuk, mily eredménynyel. Ha szomszédunk maga nem képes magát védeni, részünkről nem védhetjük; s ha csak egy pillantást vet a mult-ra, nem lesz oka megbánni, hogy olyasmit meg se kíséreltünk!

— A „M. Post.“ újra meg újra sürgeti a menekültek kérdésének alapos megoldását. Nem tartja neheznek választóvonalat húzni a csupán politikai menekültek és a dühös árulók közt. Az előbbieket —

ugymond — kimélni kell, az utóbbiakat kiűzni Európából.

UJ POSTA.

A jan. 28-diki „Moniteur“ közli azon rendeletet, mely szerint Franciaország öt nagy katonai parancsnokságra osztatik. Főszállásai Páris, Nancy, Lyon, Toulouse és Tours. A parancsnokságok marsallokra bizatnak, a kik zavargás esetében csapataikat saját belátásuk szerint összpontosítandják.

A „Moniteur“ továbbá visszautasítja azon idegen lapok által emelt vádat, mint-ha a protestánsokat Franciaországban üldöznék.

A senatus meghatározta, hogy a képviselő-jelöltek a választások előtt nyolcz nappal tartoznak az esküt írásban letenni.

A császár jan. 27-én fogadta Paskévics herceget, az orosz császár szerencsikivándó rendkívüli követét.

— Londonban jan. 25-én ment végbe nagy pompafénynyel az ifju porosz főhercegnek az angol kir. hercegnővel menyegzője. Berlinben 25-én délután 3 óra körül ágyulövések hirdették a Londonban ugyanakkor véghezment egybekelést.

Érdekese a „Times“-nek legújabb kanyarodása, miszerint visszatér azon régebbi közleményére, hogy lord Redcliffe nem megy többé vissza Stambulba, hanem Lyons admirált nyeri utódául, — s ez több lap szerint is arra mutatna, hogy a Páris és London közötti viszony ismét barátságosabbá kezd válni. Itt lenne

oka annak is, hogy Angliának nézete a dunahajózási kérdésben elcsapott az ausztriai eszméktől és most közvetlenül akar föllépni az ellenezetűek közt.

— A „M. Post.“ szerint Párisból még semmi hivatalos lépés se történt Londonba a menekültek kiutasításá végett. A „Börzenhalle“ szerint a bécsi kabinet nem szándékozik ezuttal hozzacsatlakozni a tuileriák kabinetje által e részben teendő lépéshez, habár örömmel látná is azt, hogy Franciaországnak e végett nyilvánítandó kívánatai ne maradjanak teljesületlen.

— Hercegovinából ismét nyugtalanító hírek. A fölkelők és a törökök közt jan. 3 és 4-ik napján folytonos csatázás volt Trebignétől nem messze, úgy hogy a törökök holtak és sebesültekben 70 emberrel többet veszítettek, a fölkelők mintegy 42 embert. A törökök Trebignéből vonultak vissza, mely 20 nappal tovább aligha tarthatja magát. Hercegovina csaknem egészen nyílt lázadásban.

— A porta-biztos, Safet Efendi, csak most vette a firmát, mely neki a moldvából divánok bezárását meghagyja, a melyet aztán a kaimakám is nagy hanggal proclamáltatott. Furcsa bizonyítéka azon rendkívüli gyorsaságnak, a melylyel Törökország a maga ügyeit szokta igazítani: jó volna halálnak.

Bécsi börze. — Január 30-dikán. Erdélyi urbéri papir 78 $\frac{1}{2}$. Magyar urbéri papir 79 $\frac{3}{4}$. Nemzeti kölcsön 84 $\frac{1}{2}$. Arany 7 $\frac{1}{2}$ (darabja 4 frt 51 $\frac{1}{4}$ kr) Ezüst 6 $\frac{3}{4}$.

Felelős a szerkesztésért **BERDE ÁRON.**

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A zilah-megyei cs. k. törv. szék utján nov. 14-ről 1857. Garda Zsigmondnak felső-rózsai birtoka után 655 ft 40 $\frac{1}{2}$ kr. — Garda Zsigmond és neje szül. Horváth Máriaának kémeri birtoka után 1174 ft 68 $\frac{3}{4}$ kr. u. b. kárp. tőke és járuléka utalványozatik. A követelések beadandók idei febr. 19-ig. Targyalási nap april 20-dika délelőtt 9 órakor.

A m.-vásárhelyi cs. k. megyei törv. szék utján dec. 5 és 12-ről 1857. Cserei Krisztina özvegy Dániel Elekneké dicső-szent-mártoni, oláh-solymosi és sövényfalusi birtoka után 4521 ft 17 $\frac{3}{4}$ kr. — ugyanannak széplaki, vámos-ud-

varhelyi és vajdákuti birtoka után 2403 ft 17 $\frac{3}{4}$ kr. — vámos (oláh) udvarhelyi és oláh solymosi birtoka után 3830 ft 35 $\frac{1}{4}$ kr. — Csiki Lászlónak szancsali birtoka után 1194 ft 44 $\frac{1}{4}$ kr. — Győr Istvánnak mikeszési birtoka után 466 ft 23 $\frac{1}{4}$ kr. — Szabó Anna Vas Károlynak, Szabó Mária Mártonfi Józsefnek, Szabó Borbárának és Szabó József örököseinek egrestői és balavásári birtokaik után 1439 ft 2 kr. urb. kárpót. tőke és járul. utalványozatik. A követelések beadandók 1858 mart. 15-ig. Targyalási nap maj. 17-ke d. e. 9-kor.

A károlyi egervári cs. k. megyei törvényszék utján decemb. 5-ről 1857. b. Bornemisza Jánosnak maros-szentimrei, oláh-bogáti, pókafalvai birtoka után 2539 ft 13 $\frac{3}{4}$ kr. — b. Wern-

hardtó szül. b. Kemény Karolina magyarbükösi, landori, istvánházi, oláh-péteriaki gaboczi birtoka után 6835 ft Vajna Anna özvegy Antos J. zsefnek farkas-telki birtoka után 248 ft. 40 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványozatik. A követelések beadandók folyó évi martius 9-ig. Targyalási nap f. évi maj. 14-ke d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján nov. 28-ról 1857. Elek és Sándornak vármőzői, sz. péterfalvi, csömörői birtoka után 8415 ft 36 $\frac{1}{4}$ kr. — gr. Teleki Istvánnak oláh-lepcei, mesterházi birtoka után 20269 ft 12 $\frac{1}{2}$ kr. — b. Bornemisza Annának topliczai, magyarói, fuleházi, dedai birtoka után 2422 ft 6 $\frac{3}{4}$ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványozatik. A köve-

telések beadandók f. évi mart. 14-ig. Targyalási nap f. évi maj. 15. d. e. 9 órakor.

A m.-vásárhelyi cs. k. megyei törvényszék utján nov. 28-ról b. Bornemisza Ignácának kincsei, szépmeezi birtoka után 488 ft 59 $\frac{3}{4}$ kr. — Böldi Istvánnak bábahalmi birtoka után 997 ft 27 $\frac{1}{2}$ kr. urbéri kárp. tőke és járuléka utalványozatik. A követelések beadandók f. évi mart. 8-ig. Targyalási nap f. évi maj. 10-ke d. e. 9 órakor.

A szeheni cs. k. megyei törv. szék utján dec. 12-ről 1857. Cserei Gábornak és Honának, ugy Dániel Gábornak hévízi és f. radosi birtokai után 6807 ft 34 $\frac{1}{4}$ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványozatik. A köv. beadandók mart. 4-ig. Targyalási nap maj. 4-ke d. e. 9 órakor.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(139)

Kolozsvárt, STEIN JÁNOS bizományán, éppen most jelenít meg, s általa minden hiteles könyvárusnál megrendelhető:

ZANDIRHÁM.

Székelv hűsköltemény.

Írta **DÓZSA DÁNIEL.**

A műnek tartalmát képezi egy történelmi levél a székelv nemzet összerakozatáról; s rövid értekezés a verszet mértékrendszeréről. Maga a főmunka tizenkét költemény zakra van osztva u. m. I. A RABONBÁNK TORNYA. II. JOLÁN. III. A BARNAVITEZ. IV. ADORJÁN ÁLMA. V. A PÁLYADAL. VI. AZ ÖRJÖNGŐ ZOA. VII. A SZÉP BISESEN NŐ. VIII. A SZÁZADIK KOPONYA. IX. ORLECZ VÁRA. X. ZABRÁN DALA. XI. ZOA HRE. XII. A NEMERE SEZLE.

A tiszta apró petit betűkkel 320 lapra terjedő s izletes kötetbe fűzött könyv ára 2 forint pengő p.

(337)

(4—10)

KÖLCSÖNT

gyorsan s jutányosan erdélyi birtokra is eszközöl

Scheinert Nándor

több magas családok ügyigazgatója. Lakik Bécsben, Schullergasse 403 sz. alatt.

(358)

(1—3)

Hirdetmény.

Kolozsvárt, Külső Torda-utcában, 24. számú SZARAS című vendégfogadó haszonbérbe kiadó, a következő Sz.-György napjától kezdve. Értekeződni lehet tulajdonos A. K. N. C. István-nal, piac-sor, 5. számú háznál.

(357)

(1—3)

Kert-eladás.

A két víz közti tizedben Lázár-utczában 358 és 359 számú nagy kiterjedésű két kert (az első kilencz osztályzatú kényelmes lakházzal, külön konyhával, szekérszinnel, a második négy osztályzatú lakházzal, istállóval, szekérszinnel, és mindkettő jó íható vízü kútakkal ellátva) együtt, vagy külön is, szabad kézből eladók értekezhetni irántuk t. Erdélyi Sámuel ural, Bel Farkas-utczában 53. sz. alatt.

(336)

(3—3)

GRÓSZ KÁROLY

fogművész és Murphy urnak, az orosz csáró felsége fogorvosának volt segédje a t. c. közönséggel egész tiszteltet tudatja, miszerint ő egész aprilis végéig Kolozsvárt mulatni szándékozik, (ugy mint annak előtte is) mindennemű szájába vágó műtöket és munkálatokat, úgy mint: vendégfogak vagy egész harapás (géliss) tételt, nem különben az odvas fogaknak kitöltését, szuvasoknak takarítását, és ifu egyéneknek gyakran ferdéirányban növe fogaknak folegyenesítését magára vállalja, és a legújabb modorokat követvén, azokat a t. c. közönség tökéletes megelégedésére teljesítheti reméli.

Lakása Dietrich Samu kereskedő ur házában a piacon, 277 szám alatt, 2 díkemetén, honnalálható délután 2—5 óra közt.

(350)

(3—3)

Hirdetmény.

Dézshez egy órányi távolságban eső Szent-Mergitán szabad kézből eladatik egy rész-birtok, mely áll egy lakó kuriából több nagy épületekkel, — mintegy 600 vékás külső föld, 3 darab erdőrészből, urbéri kárpótláshoz követelemből, s több jelenleg is szolgált emberekből. — Az eladás iránt bérmentes levelekben értekezhetni Szalmárt lakó Keresztsegi Lajos ügyvéddel.

(348)

(3—6)

F. L. COHN,

orvostudor, gyakorlati fogorvos Pestről.

Rövid ideig tartózkodván itten, mindennemű száj- és fogbetegségekben fog orvosi segélyt nyújtani. Ajánlja tehát magát a magas nemesség, cs. k. katonatisztség, s a tisztelt közönségnél, s készségét a mesterséges fogak, sőt egész fozogatok betételére

a legújabb s javított modorban, melyek a fogbetegeknek hathatós előnyére és hasznára vannak, úgy hogy nemcsak az arcvonásoknak szebb s kellemes képezését előmozdítják, de ha azok megsoktatván az elveszett szókéjtést is helyrehozzák sőt jobbítják, s az eledelek guggolását valamint a többi fogak s az álcsonban viszsamaradt foggyökerek szilárdságát eszközlők. Az általam készített mesterséges fogak, (melyek a legjobb francia s amerikai zománcból készítvők, s vagy tiszta aranyban s platínában (fehér arany) vagy pedig platínával lemezelt fémbe (érez) foglalvók) ha kihullott fogak helyettesítésére alkalmazhatók, és a legkisebb fájdalmat sem okoznak sőt az álcsonban maradt s bajosan eltávolítható foggyökerek kiirtása nélkül is lehet olyakat természetes fogakként pótolni, az efféle műfogak még abban is kitűnnek, hogy a szájrégben, a szilárdításukra alkalmazott aranyodrony belőlük nem látható, s majd nem lehet könnyűséggel lehet azokat még a legkisebb fájdalom nélkül is helyekből kiszedni, s ismét visszacsatlalmazni, mi a fogak általános tisztaságának fenntartására hathatós jótékony befolyással fogva igen alánlható.

Különös figyelmébe ajánlom pedig a t. c. közönségnek az ugynevezett ANGOL vagy TERMÉSZET FOGAKAT (Körperzähne), melyeknek anyaga minden az eddig használtatban volt fogak anyagát mind természeti hasonlatosságára, mind tartósságára, mind pedig alkalmazhatóságára nézve sokkal felülmulja.

A fogorvoslász szakmába vágó minden műtötelek s gyógyítások, úgy mint a fogaknak s az enyének annyira ártalmas fogkövek eltávolítása s kitisztítása, a hiányos vagy feketévé lett s rothadásnak indult előfogak kőszörülése, az üres fogaknak vagy arannyal vagy szulvánál amerikai modor szerint több éveken általi tartósságára leendő kitöltése (plombirozás) a legbiztosabban, fájdalom nélkül s legcélszerűbben véghezvitetik, és kívánt esetekben hogy a legcsekélyebb kellemetlen érzékenység, sőt fájdalom is a foghuzatánál elháríttassék, a megfelelő mértékbeni általános ártalom nélkül alkalmaztatik, így nemkülönb minden szájbetegségek, például a szájszagosság, inysipoly, inyfekély, inysüly sat. a legrovidebb idő alatt alaposan gyógyíttatnak.

Személyes értekezhetni reggeli 9-től délután 5 óráig a Biasini vendéglőben 5-dik szám alatt. Szegényeknek ingyen rendelvényeztetik reggeli 8-tól 9 óráig.

Lakik Pestben, József-ter Voglféle 14-ik számú háznál 2-dik emeletében.